

OLJETOPPENS BRANNFAKKEL

*Hun har ledet omstilling i tysk og fransk oljebransje.
Nå tar Maria Moræus Hanssen (53) et oppgjør med oljebransjens
generasjonsproblem: – Vi MÅ ikke bygge ut Lofoten.*

TEKST Veslemøy Hedvig Østrem FOTO Morten Uglum

De siste seks årene har hun ledet franske og tyske oljeselskaper gjennom store omstillinger. Forrige måned signerte hun oppkjøp av flere selskaper i Mexico. Måneden før hadde hun en ti-mes prat med Tysklands finansminister Olaf Scholtz. Nå sitter vi sammen i baksetet på en svart, smekker og absolutt torsk bil på autobahn på vei ut fra Hamburg.

Sjåføren holder jevnt tempo og smiler i speilet av frau Marias latterutbrudd.

53-åringen fra Lilleaker i Oslo er viseadministrerende direktør i det tyske oljeselskapet Wintershall Dea. Hun har gått gradene i Aker, Statoil, Norsk Hydro og hatt styreverv i Yara før hun for seks år siden ble hentet utenlands.

Maria Moræus Hanssen er dessuten en av få toppledere i oljebransjen som sier klart og tydelig at ikke all olje og gass må hentes opp fra bakken. Det kommer vi tilbake til.

– JEG VAR LITT PIPPI LANGSTRØMPE. Det er mye ved denne toppsjefen som er «litt annerledes». Det ser hun på som en fordel.

– Da jeg kom til Paris som student innen petroleumsøkonomi på slutten av 1980-tallet, var jeg litt Pippi Langstrømpe. Direkte og ikke spesielt smidig. Da jeg kom hjem til Norge, var jeg blitt penere i øyet, litt mer elegant, og jeg behersket nesten forskjellen på *du* og *De*. Skal du være leder internasjonalt, må du være tydelig på at du har noen blind spots. Tilbake får du en del «slack».

Det er omrent to år siden lord John Browne inviterte henne til jobbintervju i herskapshuset sitt i London. Browne er styreleder i det som da het DEA Deutsche Erdoel. Lorden var også toppsjef i BP (British Petroleum) i flere tiår og er absolutt ikke kjent for å gi folk særlig mye «slack».

Da han ønsket en tydelig og menneskelig leder til Tysk-

MARIA MORÆUS HANSSEN
[53]

Visekonsernsjef i Wintershall Dea siden 1. mai 2019. Frem til sammenslåingen mellom de to tyske oljeselskapene var hun toppsjef i DEA Deutsche Erdoel. Utdannet petroleumsingeniør fra NTNU og petroleumsøkonom fra Paris.

Har vært administrerende direktør for det franske energiselskapet Engies lete- og produksjonsdivisjon. Styreverv i Yara International.

Lederstillinger: Blant annet i Aker, Statoil og Norsk Hydro.

Samboer med Klaus-Anders Nysteen, to voksne barn i tillegg til Klaus-Anders' to voksne sønner. Datter av tidligere kinosjef og Høyre-politiker Ingeborg Moræus Hanssen og Aftenposten-redaktør og Høyre-politiker Kjell Hanssen.

lands største olje- og gassaktør, var det Moræus Hanssen kontaktet.

I De-form.

– Det var litt fryktinngytende å bli tatt imot av butleren i herskapshuset hans. Jeg har ikke superhøy selvtillit. Men jeg regner alltid med at når jeg blir spurta om å ta over ledjerjobb, tror de som spør, at jeg kan få det til, sier hun.

I intervjuet med lorden spurte hun om han var enig i at oljebransjen var gammeldags, mannsdominert og litt treg.

Det var han. Da var det bare å pakke eskene og flytte til Hamburg.

«**BRING YOUR HEART TO WORK**». Hun har rufsete sveis svart drakt og hvit blouse. Før avreise fra hovedkontoret i Hamburg, kipper hun av seg de høye hælene. Vi skal på gassverk-besøk, og i skulderbaggen slenger hun hjelm og oransje arbeidsuniform.

På styrerommet, holdt i nøktern tysk 70-tallsarkitektur henger det metervis med alvorlige menn i svart ramme. Hun har ikke rukket å henge opp et bilde av seg selv ennå.

Ikke lenge etter at jobbkontrakten i Tyskland var signert ble det klart at selskapet Dea skulle fusjonere med landets andre store energiselskap.

Før sammenslåingen har hun hatt 18 måneder på seg til å virvelle opp en del stov: mer bærekraft, flere kvinner mer mangfold, mer åpenhet, dialog fremfor konflikt. Det er noen av de prosjektene som er igangsatt.

– Vi er blitt utfordret, ja, sier to av Wintershall Deas medarbeidere lakonisk da vi spør hvordan de har merket sjefsbyttet.

Moræus Hanssens drivkraft handler om å få ting til å skje.

– Jeg får ikke adrenalinkick av å tjene mye penger. For meg er uttrykket «bring your heart to work» blitt viktig. Hvis jeg ikke vil noe, blir det kjedelig. Den energien ▶

▶ forsøker jeg å overføre til mine organisasjoner. Men du får ikke alltid med deg alle.

– **Hva er utslagsgivende for å lykkes med det?**

– Det viktigste er hvordan du håndterer uenighet og ikke ta fragtlig uenighet personlig. Noen blir veldig såre, og vi går lett i forsvarsmodus.

– **I hvilke situasjoner har det skjedd?**

– Ikke alle er enige med meg i at bransjen vår trenger mer likestilling og mangfold. Jeg har vært tydelig der, og kvinnene i selskapet forteller at det motiverer dem. Men da jeg inviterte til egen kvinnekonferanse i selskapet, murret en del menn og spurte «Hva med oss, da?». Og så går vi i skyttergravene.

– **Har de et poeng?**

– Det er en interessant debatt Schibsted-sjef Kristin Skogen Lund tar opp, om at menn i dag blir diskriminert. Jeg tror ikke de blir det, det er fortsatt et langt stykke igjen dit. Men selvsagt er det noen som kan oppleve at de blir forbigått.

RYKTENE OM NORSK TOPPJOBB. Moræus Hanssen trekkes gjerne frem når det spekuleres rundt norske toppjobber.

Hun mener selv hun fikk den første internasjonale jobben for snart seks år siden, som administrerende direktør for det franske energiselskapet Engies lete- og produksjonsdivisjon i Paris, mest av alt fordi hun kan snakke fransk.

– Jeg husker situasjonen godt. Jeg var nylig blitt leder i Engie i Norge, pendlet fra Oslo til Stavanger og var mye i Frankrike. Egentlig er jeg ganske hjemmekjær, og Paris var ikke på min radar. Under en middag i Frankrike kom det frem at mitt navn var blitt nevnt i forbindelse med en toppjobb i Norge. Da tok sjefen meg til side og spurte: «Hvis jeg ba deg komme til Paris for å gjøre en jobb, ville du vurdere å gjøre det?»

Hun svarte ja da jobbtilbuddet kom halvannen måned senere.

– Jeg har en tendens til å svare ja når noen spør meg om å gjøre en jobb.

STEMNINGEN FULgte PARTIMÅLINGENE. Det er ikke vanskelig å gjette seg frem til hva Maria Moræus Hanssen mener. Ansiktet er levende. Hun smiler det meste av tiden. Og når hun snakker om samfunnsutvikling og om å gjøre en forskjell, er det full fyr i stemmen, og blikket blir skarpt.

– Jeg føler at det er en plikt å delta i samfunnsdebatten, og når jeg har fått innflytelse, vil jeg bruke den.

Den mangeårige, profilerte kinodirektøren i Oslo, Ingeborg Moræus Hanssen, startet med lokalpolitikk i Oslo bystyre da datteren Maria og broren Harald var små. Faren, Kjell Hanssen, byttet mellom å være statssekretær og redaktør i Aftenposten, og var en politisk ringrev.

– Jeg har delt ut min dose av valgbrosjyrer i postkassene på Lilleaker. Humøret i familien var veldig preget av hvor godt Høyre gjorde det i valgene og på partimålingene.

Hun er i dag betalende medlem av Høyre. Mange trod-

WINTERSHALL DEA [Olje- og gasselskap]

Europa-ledende fra

1. mai 2019. Da ble de to tyske selskapene Dea Wintershall Holding GmbH og DEA Deutsche Erdöl AG slått sammen til Wintershall Dea.

Ansatte: I overkant av 4000. Produksjon i Europa, Russland, Latin-Amerika og Midtøsten.

Selskapet har rundt 100 lisenser på norsk sokkel.

Produserer rundt 215 millioner ekvivalenter årlig. Av dette utgjør gass 67 og olje 33 prosent.

Omsetning: Ca. 5,7 milliarder euro i 2018 (prognos), resultat på ca. 3,6 milliarder euro.

de hun skulle hjem og bli politiker da Paris-årene var over.

– Jeg har vurdert det. Men jeg er ikke så veldig flink på sånne popularitetsting, så hvis jeg skulle stille til valg, er det ingen ting som tilsier at jeg skulle komme noe særlig godt ut av det.

– **Hvorfor ikke? Er du ikke så lett å like?**

– Jeg er jo så altfor tydelig.

– **Og da kan du ikke være politiker?**

– Vi får se.

«NOT IN MY BACKYARD». I det vi svinger av fra motorveien, holder reservoaringeniøren Moræus Hanssen en kort og engasjert leksjon om oljens og gassens tilblivelse.

For noen millioner år siden var det sjøbunn under bakken i Niedersachsen, nord i Tyskland. På 1990-tallet fant man det som viste seg å være et av Tysklands største gassreservoarer 5000 meter under rapsåkrene.

– **Hvorfor valgte du å bli reservoaringenior?**

– Fordi jeg er norsk. Det er ingen annen forklaring. Jeg var russ i 1983 og er rett og slett en del av den norske oljehistorien.

Tettstedet Völkersen er en gjennomsnittlig landsby. Ved veiene reklameres det for fersk asparges. Valgkampplakatene har begynt å falme, og over de eviggrønne, velfriserte hekkene henger det protestbannere – mot olje- og gassproduksjon i nærområdet. Det har vært ampert i noen år.

– Her har folk olje- og gassproduksjonen rett ved huse sine. Vi skal ha stor respekt for den uroen de føler, sier Moræus Hanssen.

SNAKKER MED MOTSTANDERNE. Wintershall Deas anlegg ligger noen hundre meter utenfor småbysenteret og er ikke lite sammenlignet med plattformene vi kjenner fra Nordsjøen. Her produseres det 2 millioner kubikkmeter gass hver dag.

– Når vi produserer gass, kan det oppstå noe seismisk aktivitet som kan gi små rystelser i bakken. Det bekymrer folk. Det har også vært en debatt om overhyppighet av krefttilfeller i områder der det er lokal gassproduksjon. I tillegg er folk urolige for grunnvannet.

Kollegerne i kontrollrommet på anlegget viser frem bilder fra demonstrasjonene de siste månedene.

– Vi mener å ha teknologiske løsninger som gjør at vi kan produsere uten fare for folks helse, grunnvann og hus. Men vi har altså et omdømmeproblem, sier Moræus Hanssen.

Hun har invitert til dialogmøter og snakket med lokale politikere.

– Vi som industri kan ikke ture frem. Bransjen vår består stort sett av realister som har lett for å tro at fakta trumfer alt. Vi har ikke vært like gode på følelser. Men nå er folk veldig bekymret, og det skal vi ta på alvor.

– **Betyr det at dere kan komme til å legge ned virksomheten her selv om dette feltet er lønnsomt i mange år fremover?**

Nedpå. På hovedkontoret til oljeselskapet Wintershall Dea i Hamburg har Moræus Hanssen hatt som jobb å virvle opp gammelt støv i krokene. – Oljeindustrien er fortsatt en litt gammeldags mannsbastion, sier hun.

Full fyr. Gassanlegget ved Völkersen, sørvest for Hamburg, har befolkningen tett på produksjonen. De har eget brannkorps, og her får Maria Moræus Hanssen være med på trening.

Realist. Maria Moræus Hanssen har hatt en rekke toppjobber i norsk og internasjonal oljebransje. Nå leder hun Tysklands største oljeselskap i møte med folklig motstand og kraftig omstilling.

► – Det kan det bety, men mest av alt vil det påvirke hva vi kan gjøre av nye prosjekter. Jeg er ikke opptatt av at vi skal kjempe mot folkets vilje for enhver pris.

SAMME HISTORIE MED LOFOTEN. Da Maria Moræus Hanssen i mars sto på scenen på Colosseum kino i Oslo under oljebransjens årskonferanse, trakk hun linjene fra tysk gass til norsk oljeboring. Hun tror bransjen vil tape på å trumfe igjennom oljeleting i Lofoten, Vesterålen og Senja.

– Ja, skal vi virkelig gjøre alt? Jeg er søren ikke sikker når det gjelder de områdene. Vi må ikke bygge ut alt. Ikke fordi vi ikke ville kunne klare å gjøre det på en trygg måte, men fordi vi som bransje alltid må operere med en aksept i samfunnet. Det syns jeg ikke vi klarer nå.

– Hvordan reagerer andre i bransjen når du sier dette?

– Mange hopper i stolen. Jeg er nok en tidlig stemme, men mange ledere kjenner hvor utfordrende det er at olje- og gassindustrien har gått fra å være en trygg og populær industri til en som blir angrepet og utfordret.

SOM Å LØPE MARATON. Moræus Hanssen har kjappe bevegelser der hun går mellom de grå og turkise rørkonstruksjonene i Völkersen og får de siste oppdateringene.

Det er kanskje ingen overraskelse at denne kvinnen også har løpt noen maratonløp. Rekorden er 4 timer og 16 minutter.

Hun mener det kan sammenlignes med å omstille store bedrifter.

– Hvis du har lyst til å løpe maraton, må du skjonne at gleden ikke er selve løpet, men det å ha gjort det. Det å gjøre det umulige er gøy fordi opplevelsen etterpå er så utrolig. Sånn er det med omstilling også.

Hun trekker frem en episode fra Engie, som er fransk, delvis statseid og har sterke fagforeninger. Mye

kunne gått galt da hun skulle nedbemannet og omstille på kort tid.

– Etter snuoperasjonen holdt finansdirektøren min en tale. Han sa at «den eneste grunnen til at vi greide dette, var at Maria ikke visste at det var umulig». Noen ganger er det en fordel å komme inn fra sidelinjen og ikke helt kjenne spillereglene. De skjønner at jeg ikke har peiling. Så himler de med øylene – og gjør det jeg ber dem om ...

GENERASJONSKLØFT. Klima og bærekraft står øverst på agendaen hennes nå. Hun tror ikke oljebransjen vil bli populær blant de unge, men ønsker at den skal bli respektert. Denne våren har skoleelevene over hele verden demonstrert og krevd oljestans. Det gjør inntrykk på oljesjefen.

– Bransjen må raskt klare å gjøre oss selv til en del av løsningen og ikke en del av problemet. Vi har pådratt oss et ungdomsopprør. Hvis vi ikke klarer å rekruttere unge inn til denne bransjen, har vi et kjempeproblem.

– Men hvorfor skulle Gretha Thunberg-generasjonen velge olje- og gass som studie- og yrkesvei?

– Verden er ikke svart/hvit. Fornybarsamfunnet vil også skapes fra innsiden av dagens energiselskaper. De som vil endre denne bransjen, kan jobbe med ny teknologi, digitalisering og løsninger innenfra.

– Hva med deg selv? Har du god samvittighet?

– Ja, det har jeg.

Svaret kommer umiddelbart. Så ser hun ut i luften og ler litt før hun gjentar:

– Ja, det har jeg. Men om dette er det aller beste jeg kan gjøre for verden, vet jeg ikke. ●

a-magasinet@aftenposten.no

ENQUETE

Tre om Maria Moræus Hanssen

KRISTIN F. KRAGSETH

[CEO i oljeselskapet Vår Energi]

Maria er dyktig, uredd og lidenskapelig opptatt av det hun er med på! Det at hun er blitt en attraktiv leder internasjonalt, handler om at hun er en god leder. Hun kan vise til resultater der hun har vært med. Når det gjelder oljevirksomhet i områdene rundt Lofoten, mener jeg at vi skal utrede konsekvensene og så bestemme oss.

KLAUS-ANDERS NYSTEEN

[Samboer, CEO i Hoist]

– Maria og jeg er sjøevenner. Vi deler alt, samarbeider godt, har de samme verdiene. Det er vanskelig å si hva ved henne jeg falt for, det var hele pakken. Hun er flott! Det første folk legger merke til, er gjerne kraften og energien. I tillegg er hun svært omsorgsfull og varm med en helt tilstedeværelse. At hun gjør internasjonal karriere i en så røff bransje, er imponerende. Og de jobbene hun har tatt på seg, har ikke vært av den enkle sorten. Jeg har lært mye av Maria.

LEONIE HILLEBRECHT

[Stabssjef i DEA]

Å arbeide med Maria har vært det mest inspirerende så langt i karrieren. Hennes visjonære tankesett, engasjementet for olje- og gassindustrien, pågangsmotet og energien hun har til å drive organisasjonen fremover, har vist meg hva som kreves for å få til endringer. I DEA gjorde hun læring til en del av kulturen og klargjorde selskapet for en ny energivirkelighet. For meg er det ingen bedre rollemodell i industrien enn Maria.